

ZARZĄDZENIE
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO¹⁾

z dnia 30 stycznia 2020 r.

w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Dziedzictwa

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1983 oraz z 2019 r. poz. 115, 730, 1696 i 2020) zarządza się, co następuje:

§ 1. Narodowemu Instytutowi Dziedzictwa nadaje się statut, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Traci moc zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 23 stycznia 2014 r. w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Dziedzictwa (Dz. Urz. MKiDN poz. 2).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

**MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO**

PIOTR GLIŃSKI

¹⁾ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. poz. 2254).

Załącznik
do zarządzenia Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
z dnia 30 stycznia 2020 r.
(poz. 5)

STATUT NARODOWEGO INSTYTUTU DZIEDZICTWA

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. Narodowy Instytut Dziedzictwa, zwany dalej „Instytutem”, jest państwową instytucją kultury działającą w szczególności na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1983 oraz z 2019 r. poz. 115, 730, 1696 i 2020), zwanej dalej „ustawą”;
- 2) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1696.);
- 3) statutu.

§ 2. 1. Nadzór nad Instytutem sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwany dalej „Ministrem”, który jest organizatorem Instytutu.

2. Siedzibą Instytutu jest miasto stołeczne Warszawa, a terenem działania obszar Rzeczypospolitej Polskiej i zagranica.

3. Instytut może tworzyć oddziały i pracownie terenowe oraz specjalistyczne pracownie terenowe na terenie Polski, po uzyskaniu zgody Ministra.

4. Instytut jest wpisany do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Ministra pod numerem RIK 53/2002 i posiada osobowość prawną.

5. Instytut może używać skróconej nazwy w brzmieniu: „NID”.

Rozdział 2

Zakres działania Instytutu

§ 3. Instytut inicjuje i podejmuje działania na rzecz zrównoważonej ochrony dziedzictwa kulturowego znajdującego się na obszarze Polski, w celu jego zachowania dla przyszłych pokoleń.

§ 4. Do zakresu działań Instytutu należy:

- 1) wyznaczanie i upowszechnianie standardów ochrony i konserwacji zabytków;
- 2) kształtowanie świadomości społecznej w zakresie wartości i zachowania dziedzictwa kulturowego;
- 3) gromadzenie i upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym.

§ 5. 1. Do zadań Instytutu należy w szczególności:

- 1) tworzenie i upowszechnianie standardów dokumentacji, badania, konserwacji i digitalizacji zabytków ruchomych, nieruchomych i archeologicznych;
- 2) włączanie się na wniosek Ministra lub Generalnego Konserwatora Zabytków w proces ewaluacji i doskonalenia systemu ochrony i opieki nad zabytkami oraz w proces ochrony dziedzictwa niematerialnego;
- 3) wydawanie opinii i ekspertyz dotyczących działań przy zabytkach na rzecz organów administracji publicznej;
- 4) monitorowanie i analizowanie zagrożeń dla dziedzictwa kulturowego oraz wypracowywanie metod przeciwdziałania tym zagrożeniom, w tym w szczególności obiektów z Listy dziedzictwa światowego i uznanych za pomniki historii;
- 5) publikowanie i upowszechnianie wydawnictw z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad nim;
- 6) realizacja specjalistycznych programów szkoleniowych i informacyjnych na rzecz służb konserwatorskich i środowisk związanych z opieką nad zabytkami;
- 7) podejmowanie współpracy z właścicielami i zarządcami zabytków na rzecz właściwego zarządzania zasobem dziedzictwa kulturowego oraz promowanie zasad opieki nad zabytkami;
- 8) realizacja programów i kampanii społecznych w zakresie promowania dziedzictwa kulturowego i jego wartości, a także idei ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 9) realizacja programów edukacyjnych i podejmowanie współpracy na polu edukacji społecznej na rzecz ochrony i opieki nad dziedzictwem materialnym i niematerialnym;

- 10) podejmowanie współpracy na rzecz wzrostu społecznego zaangażowania w system identyfikacji i ochrony dziedzictwa kulturowego;
- 11) gromadzenie, opracowywanie, archiwizowanie i udostępnianie wiedzy o stanie zachowania i wartościach zasobu dziedzictwa kulturowego, w tym także zbiorów naukowych związanych z ochroną tego dziedzictwa;
- 12) gromadzenie i zarządzanie zasobem dokumentacji rejestru zabytków i Krajowej Ewidencji Zabytków, a także ewidencjonowanie badań archeologicznych prowadzonych na terenie kraju;
- 13) prowadzenie i rozwój ogólnopolskiego, cyfrowego systemu gromadzenia i udostępniania danych o dziedzictwie kulturowym, w tym danych geolokalizacyjnych;
- 14) koordynowanie realizacji procedury występowania z wnioskiem do Ministra o uznanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zabytku nieruchomego za pomnik historii;
- 15) realizacja w zakresie powierzonym przez Ministra zadań wynikających z porozumień, konwencji i innych dokumentów ratyfikowanych przez Polskę, związanych z ochroną i opieką nad dziedzictwem materialnym i niematerialnym;
- 16) prowadzenie w porozumieniu z Ministrem współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym;
- 17) organizowanie i prowadzenie innych prac związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego na zlecenie Ministra lub Generalnego Konserwatora Zabytków.

2. Instytut realizuje swoje zadania współpracując ze służbami konserwatorskimi oraz innymi jednostkami organizacyjnymi wyspecjalizowanymi w ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w tym ze szkołami wyższymi, instytucjami naukowymi, instytucjami kultury, muzeami, kościołami i związkami wyznaniowymi, a także administracją rządową i samorządową oraz organizacjami pozarządowymi.

Rozdział 3

Organizacja i zarządzanie

§ 6. Organami Instytutu są: Dyrektor Instytutu, zwany dalej „Dyrektorem”, oraz Rada Programowa zwana dalej „Radą”.

§ 7. 1. Dyrektor zarządza Instytutem, odpowiada za strategię działania Instytutu i reprezentuje go na zewnątrz.

2. Do zakresu działania Dyrektora należy realizacja zadań statutowych, a w szczególności:

- 1) odpowiedzialność za bieżącą działalność Instytutu oraz nadzór nad majątkiem przekazanym mu w zarząd;
- 2) przygotowywanie programów działania i planów finansowych Instytutu na każdy rok kalendarzowy;
- 3) nadzór i koordynacja wykonania przygotowanych programów działania i planów finansowych Instytutu;
- 4) sporządzanie sprawozdań merytorycznych i sprawozdań finansowych za każdy rok kalendarzowy i ich publikowanie;
- 5) wydawanie wewnętrznych regulaminów, zarządzeń i innych dokumentów wewnętrznych Instytutu.

3. Dyrektora powołuje i odwołuje Minister w trybie określonym ustawą.

4. Dyrektor zarządza Instytutem przy pomocy czterech zastępców.

5. Zastępców Dyrektora powołuje i odwołuje Dyrektor w uzgodnieniu z Ministrem.

6. Organizację wewnętrzną Instytutu określa regulamin organizacyjny nadany przez Dyrektora w trybie określonym w art. 13 ust. 3 ustawy.

§ 8. 1. Rada jest organem doradczym i opiniodawczym Dyrektora w zakresie działalności statutowej Instytutu.

2. Do zadań Rady należy:

- 1) analizowanie efektywności merytorycznych działań podejmowanych przez Instytut;
- 2) wyrażanie opinii i składanie wniosków do Dyrektora w sprawach związanych z działalnością Instytutu;
- 3) poszukiwanie nowych form wsparcia organizacyjnego, koncepcyjnego i finansowego działalności Instytutu.

3. W skład Rady wchodzi 15 osób spośród przedstawicieli środowisk kultury, pracowników naukowych, osób wyróżniających się wiedzą teoretyczną i praktyczną znajomością zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego.

4. Członków Rady powołuje Dyrektor po zasięgnięciu opinii Ministra, na okres trzech lat.

5. Członkostwo w Radzie wygasa przed upływem kadencji w razie:

- 1) rezygnacji z członkostwa;
- 2) śmierci;

- 3) prawomocnego orzeczenia sądu karnego pozbawienia praw publicznych, zakazu członkostwa w Radzie lub ubezwłasnowolnienia;
- 4) odwołania przez Dyrektora po zasięgnięciu opinii Rady i Ministra z powodu uporczywego niewykonywania obowiązków członka Rady wynikających z regulaminu Rady lub choroby trwale uniemożliwiającej wykonywanie tych obowiązków.

6. Rada działa na podstawie regulaminu uchwalonego przez Radę i zatwierdzonego przez Dyrektora.

7. Pracami Rady kieruje przewodniczący wybrany przez członków Rady.

8. Obsługę kancelaryjno-biurową Rady zapewnia Instytut.

9. Dyrektor zwołuje posiedzenie Rady co najmniej raz w roku.

10. Rada może odbywać posiedzenia w obecności co najmniej połowy liczby jej członków.

§ 9. 1. Dyrektor może powoływać koordynatora, kolegia doradcze, zespoły projektowe lub zadaniowe. Powołując koordynatora, kolegium doradcze albo zespół projektowy Dyrektor określa cel, zakres działania, planowane efekty lub produkty działania, a w przypadku kolegium doradczego i zespołu projektowego skład osobowy oraz przewodniczącego lub kierownika.

2. W skład kolegium doradczego i zespołu projektowego wchodzi osoby powołane przez Dyrektora spośród pracowników Instytutu lub spoza ich grona.

3. Obsługę kancelaryjno-biurową koordynatora, kolegium lub zespołu zapewnia Instytut.

Rozdział 4

Źródła finansowania i mienie Instytutu

§ 10. 1. Minister zapewnia środki potrzebne do utrzymania i rozwoju Instytutu.

2. Instytut prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie.

3. Przychodami Instytutu są:

- 1) środki przekazywane przez Ministra w formie dotacji podmiotowej i celowej;
- 2) środki pochodzące z funduszy krajowych i zagranicznych, w tym Unii Europejskiej;
- 3) przychody z prowadzonej działalności dodatkowej, w tym m.in. z tytułu wykonywania zadań na rzecz organizacji rządowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych instytucji i organizacji;
- 4) przychody ze sprzedaży składników majątku ruchomego;

- 5) przychody z najmu i dzierżawy składników majątkowych;
- 6) środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych, m.in. z tytułu spadków, zapisów i darowizn otrzymywanych w postaci pieniężnej oraz środki z innych źródeł.

§ 11. Dyrektor zapewnia terminowe sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, obligatoryjne jego zbadanie przez firmę audytorską i przedłożenie do zatwierdzenia Ministrowi.

§ 12. 1. Do dokonywania czynności prawnych w imieniu Instytutu, w tym do składania oświadczeń woli w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych, uprawniony jest Dyrektor.

2. Dyrektor może ustanawiać pełnomocników do dokonywania określonych czynności prawnych w imieniu Instytutu określając zakres pełnomocnictwa.

3. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa podlega ujawnieniu w rejestrze instytucji kultury prowadzonym przez Ministra, za wyjątkiem pełnomocnictw procesowych.

§ 13. 1. Instytut może na zasadach przewidzianych w obowiązujących przepisach prowadzić, jako dodatkową, działalność odpłatną, o ile działalność ta nie spowoduje ograniczenia realizacji zadań statutowych Instytutu.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona w zakresie:

- 1) sprzedaży wydawnictw książkowych i publikacji;
- 2) usług cyfryzacji, digitalizacji i udostępniania zasobu archiwalnego;
- 3) usług szkoleniowych i wystawienniczych;
- 4) usług analityczno-konserwatorskich oraz inwentaryzacyjnych, a także usług doradczo-konsultacyjnych w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

3. Środki uzyskane z prowadzonej dodatkowej działalności mogą być wykorzystywane wyłącznie na realizację zadań statutowych Instytutu.

Rozdział 5

Postanowienia końcowe

§ 14. Połączenia, podziału lub likwidacji Instytutu dokonuje Minister na warunkach i w trybie przewidzianych w obowiązujących przepisach.

§ 15. Zmiany statutu mogą być dokonywane w trybie określonym dla jego nadania.